

Bölüm 13

MÜZİK EĞİTİMİ YOLUYLA DEĞERLER EĞİTİMİ¹

Betül KARAGÖZ DURSUN²

Turan SAĞER³

GİRİŞ

Son yıllarda değerlerin kazandırılmasında eğitimin rolü giderek artmaya başlamış ve değerler eğitimi, eğitimin en güncel konularından birisi haline gelmiştir (Çengelci, 2010:4).

Toplumların varlıklarını sürdürebilmeleri, sahip oldukları değerleri gelecek nesillere aktarmaları ile mümkün olacaktır. Bu nedenle değerler eğitimi, toplumsal açıdan büyük önem taşımaktadır. Toplumun devamlılığını ve sürekliliğini sağlayan, toplum yaşamının temelini oluşturan milli ve manevî değerlerin, erken çocukluk döneminden itibaren kazandırılması, ilköğretim ve ortaöğretim ile birlikte pekiştirilmesi büyük önem arz etmektedir.

Eğitim, topluma ait değerleri bireylere kazandırmada önemli rol oynamaktadır (Taşdemir, 2009: 301). Eğitim sisteminin amacı, sadece bilgi vermek değil aynı zamanda, öğrencilere topluma ait değerleri de kazandırmaktır. Bu sistem içinde değerler eğitiminin önemli bir yeri vardır. Değerlerin kazandırılmasında da öğretmenin rolü büyüktür. Buradan hareketle ‘değerlerin öğretiminde etkili kurumlardan biri okuldur; okulda da en önemli görev öğretmenlere düşmektedir’ denilebilir. Çocukların davranışları üzerindeki en büyük etki aileleri ile birlikte öğretmenlerine aittir. Bu nedenle eğitimin her aşamasında olduğu gibi değerler eğitiminde de öğretmenlerin eğitimi oldukça önem taşımaktadır. Toplumsal olaylara duyarlı, milli-manevî, bireysel-toplumsal, ulusal-evrensel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmek geleceğe yapılacak en büyük yatırım olacaktır. Bu yatırımın temelleri de eğitimciler tarafından atılabilir.

¹ Bu çalışma, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü bünyesinde birinci yazarın, ikinci yazar danışmanlığında hazırladığı “İlköğretim Öğrencilerine Değerlerin Okul Şarkıları Yoluyla Kazandırılması” başlıklı doktora tezinin kuramsal bölümü esas alınarak hazırlanmıştır.

² Dr. Öğr. Üyesi, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, betul.karagoz@inonu.edu.tr

³ Prof. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü

Müzik dersinin genel amaçları arasında yer alan “Ulusal birlik ve bütünlüğü-müzü pekiştiren, dünya ile bütünleşmemizi kolaylaştıran bir şarkı dağarcığına sahip olabilme.” (Gedikli,2007a:2) ilkesinden yola çıkarak müzik derslerinde temel değerlerimizi korumaya ve benimsetmeye yönelik uygun içerikli şarkılarla eğitim yapılması değerler eğitimine büyük ölçüde katkı sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

- Akgül Barış, D., Öztosun Çaydere, Ö. (2011, 26-28 Ekim). Cumhuriyetten Günümüze Müzik Öğretim Programlarında Yer Alan Değerler. Değerler Eğitimi Sempozyumunda sunuldu, Eskişehir.
- Alkar, R. (2008). İlköğretim Müzik Eğitimi Dersinde 2007–2008 Eğitim Öğretim Yılında Okutulan Öğrenci Çalışma Kitaplarındaki Şarkıların Müziksel Amaçları Bakımından Analizi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Arapgirlioğlu, H. ve Karagöz, B. (2010, 20-22 Mayıs). Sınıf Öğretmenliğinde Müzik Eğitimi Sürecinin Durumu ve Değerlendirilmesi. 10. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumunda sunuldu, Elazığ.
- Aristoteles. (1975). Politika, Çev: M. Tuncay, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Aydın, M. (2003). “Gençliğin Değer Algısı: Konya Örneği”. Değerler Eğitimi Dergisi. İstanbul: EDAM. C. 1; 3 (121–144).
- Bilgi Bülteni. 2007-2008. Ailede Değerler Eğitimi. Terakki Vakfı Özel Şişli Terakki Anaokulu. 2007-2008 Eğitim Yılı. Sayı:2.
- Bilgin, S. (2006, 26-28 Nisan). Müzik Eğitiminde Kullanılan Şarkıların Müzik Öğretmenleri Tarafından Piyano ile Eşliklenmesi. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu. Pamukkale Üniversitesi Eğitim, Denizli.
- Bolay, S.H. (2007b). Değerlerimiz ve Günlük Hayat. Değerler Eğitimi Merkezi Dergisi, 1 (1), ss.12-19. Değerler Eğitimi Merkezi.
- Canatan, A. 2008. Toplumsal Değerler ve Yaşlılar. Yaşlı Sorunları Araştırma Dergisi. 2008 . (1): 62-71.
- Çakmak, G. (2007). Oluşturmacı Kurama Dayalı Öğrenme Etkiliklerinin 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Demokrasi Serüveni Ünitesindeki Değerleri Kazandırma Bakımından Etkililiği. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Çengelci, T. (2010). İlköğretim Beşinci Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Değerler Eğitiminin Gerçekleşmesinde İlişkin Bir Durum Çalışması. Doktora Tezi. Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Demirtaş, S. (2009). Çocuk Yuvasında Kalan Korunmaya Muhtaç Çocukların Değer Eğitiminde Yaratıcı Dramanın Etkililiği. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi. Ankara.
- Dılmaç, B. 2007. Bir Grup Fen Lisesi Öğrencilerine Verilen İnsani Değerler Eğitiminin İnsani Değerler Ölçeği ile Sınanması. Doktora Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Konya.
- Ekinci, Y. (1989). Ahilik ve Meslek Eğitimi. İstanbul: MEB Yayınları: 862. Bilim ve Kültür Eserleri Dizisi:132. Araştırma-İnceleme:1.

- Evin, İ. ve Kafadar, O. (2004). İlköğretim Sosyal Bilgiler Programının ve Ders Kitaplarının Ulusal ve Evrensel Değerler Yönünden İçerik Çözümlemesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2 (3), ss. 293-304.
- Gedikli, E. (2007a). Eğitim Fakülteleri, Sınıf Öğretmenleri ve Müzik Öğretmenleri İçin Müzik Eğitimi. (1. Baskı). Bursa: Ezgi Kitabevi.
- Gedikli, E. (2007b). Eğitim Fakülteleri, Sınıf Öğretmenleri ve Müzik Öğretmenleri İçin Okul Öncesi Müzik Etkinlikleri Eğitimi. (1. Baskı). Bursa: Ezgi Kitabevi.
- Güngör, E. 1995. Ahlak Psikolojisi ve Sosyal Ahlak. Ötüken Yayınları. İstanbul.
- İmamoğlu, E. & Aygün, Z. (1999), "1970'lerden 1990'lara Değerler: Üniversite Düzeyinde Gözlenen, Zaman, Kuşak Ve Cinsiyet Farklılıkları" *Türk Psikoloji Dergisi*, 14, 1-22
- İşcan, C. D. (2007). İlköğretim Düzeyinde Değerler Eğitimi Programının Etkililiği. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- Keskinoğlu, Ş. M. 2008. İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerine Uygulanan Mesnevi Temelli Değerler Eğitimi Programının Ahlaki Olgunluğa ve Saldırganlık Eğilimine Etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Küçüköncü, Y. (2006). Türk Eğitim Sistemindeki Yeniden Yapılanma Sürecinde Müzik Öğretmeni Modelleri. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu. 26-28 Nisan 2006. Denizli. S.s. 19-36.
- Lalek, M. (2007). Resmi ve Özel İlköğretim Okullarında Örgütsel Değerler. Sakarya Üni. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi.
- Mehmedoğlu, A. U. (2007). Üniversite Öğrencilerinin Değer Yönelimleri ve Dindarlık. Değerler ve Eğitimi Uluslararası Sempozyumu. İstanbul: DEM Yayınları. s.s. 799-818.7.
- Özgül, İ. (2001). Genel Müzik Eğitimi – Sınıf Öğretmeni Yetiştirmede Temel Yaklaşımlar. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Rokeach, M. (1973). The Nature of Human Values. New York: Free Press.
- Sabuncuoğlu, Z., & Tüz, M. (2003). Örgütsel psikoloji. Bursa: Furkan Ofset. s.s. 37.
- Sağır, T. (2002). Cumhuriyet'ten Günümüze Okul Şarkıları Üzerine Bir İnceleme. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Satır, Ö. M. (2009). İlköğretim Sürecinde Çocuklara Seslenen Şarkıların Dil ve Anlatım Yönünden Değerlendirilmesi. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi The Journal of International Social Research. Volume 2 / 9 Fall 2009.
- Sazak, N., Akgül Barış, D., Öztosun Çaydere, Ö., Sevinç, S. (2011). Cumhuriyetten Günümüze İlköğretim Programlarında Müzik. Ankara: Geçit Kitabevi. s.83-106.
- Şen, Ü. (2007). Milli Eğitim Bakanlığının 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Eser Yoluyla Türkiye Eğitiminde Değerler Eğitimi Üzerine Bir Araştırma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Taşdemir, M. (2009). İlköğretimde Değerler Eğitimi ve Bu Değerlerin Alevi-Bektaşî Değerleri ile İlişkiliği. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*. Sayı 51.
- TDK, 2011); TDK. <http://tdkterim.gov.tr/bts/>. Erişim Tarihi: 10.01.2013.
- Uçan, A. (1993). Ülkemizde Müzik Öğretimine Genel Bir Bakış. Müzik Eğitimi. Ankara Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (2005). Müzik Eğitimi. Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durum. Ankara: Evrensel Müzik Evi Yayınları. 3. Basım.

- Yaman, H. ve diğerleri. 2009. İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Değerler. Değerler Eğitimi Dergisi. Cilt 7, No. 18, 107-120.
- Yaşar, N., Çelik, M., Şendağ, B.A. (2012). İlköğretim Müzik 4-5 Öğretmen Kılavuz Kitabı. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları: 5739, Yardımcı ve Kaynak Kitaplar Dizisi: 413.